Gemeente Amsterdam

Voordracht voor de College vergadering van 08 juli 2025

Portefeuille: Ruimtelijke Ordening

Agendapunt: B32

Tekst van openbare besluiten wordt gepubliceerd

Onderwerp

Instemmen met vrijgeven voor ter inzagelegging van het Gebiedsgericht Omgevingsprogramma Nieuw-West

Het college van burgemeester en wethouders besluit

1. Kennis te nemen van het ontwerp Gebiedsgericht Omgevingsprogramma Nieuw-West (GOP Nieuw-West) en de bijbehorende plan M.E.R.-beoordeling;
2. In te stemmen met productdefinitie, redeneerlijn, beleidskeuzes en consequenties van het GOP Nieuw-West;
3. In te stemmen het vrijgeven voor terinzagelegging van het ontwerp GOP Nieuw-West en plan M.E.R.-beoordeling van het GOP Nieuw-West voor tervisielegging en met het ter advisering voor leggen van het GOP Nieuw-West aan het stadsdeel Nieuw-West voor de duur van zes weken;
4. In te stemmen met het raadplegen van wettelijk adviseurs voor de plan M.E.R.-beoordeling GOP Nieuw-West;
5. In te stemmen met bijgevoegde raadsinformatiebrief waarmee de raad wordt geïnformeerd over de tervisielegging ontwerp GOP Nieuw-West.

Kernboodschap

De Omgevingsvisie 2050 en Ontwikkelstrategie 2035 zijn voor Nieuw-West uitgewerkt in een Gebiedsgericht Omgevingsprogramma (GOP). Het vastgestelde GOP Nieuw-West vormt zo het integrale kader voor ruimtelijke ontwikkeling in het stadsdeel. Voor de stedelijke beleidskaders zijn de keuzes specifiek voor Nieuw-West gemaakt. De bestaande stad is het vertrekpunt. Sommige plekken worden veel stedelijker, andere behouden expliciet hun bestaande karakter, grote groene parken worden verbeterd en er wordt voldoende ruimte gereserveerd voor sport en andere maatschappelijke voorzieningen.

Bestuurlijke achtergrond

De Omgevingsvisie Amsterdam 2050 is op 8 juli 2021 door de raad vastgesteld. De Ontwikkelstrategie Bouwen voor de buurt is op 27 juni 2024 vastgesteld door de raad. Het Gebiedsgerichte Omgevingsprogramma Nieuw-West is hier een uitwerking van.

Bestuurlijke prioriteit

Onder de Omgevingswet wordt de Omgevingsvisie 2050 en de Ontwikkelstrategie 2035 uitgewerkt in gebiedsgerichte en themagerichte omgevingsprogramma's.

Wettelijke grondslag

Artikel 3.4 Omgevingswet

Het college van burgemeester en wethouders kan programma's vaststellen.

Artikel 16.36 Omgevingswet

Plan mer beoordeling en raadpleging adviseurs

Artikel 169 van de Gemeentewet

Lid 1: Het college van burgemeester en wethouders en elk van zijn leden afzonderlijk zijn aan de raad verantwoording schuldig over het door het college gevoerde bestuur.

Lid 2: Zij geven de raad alle inlichtingen die de raad voor de uitoefening van zijn taak nodig heeft.

Verordening op het lokaal bestuur, artikel 12

Het college en de burgemeester betrekken het dagelijks bestuur bij de voorbereiding van stedelijke kaders als deze kaders betrekking hebben op de taken en bevoegdheden van het dagelijks bestuur of het dagelijks bestuur een rol krijgt in de uitvoering van die kaders.

Als het college of de burgemeester voornemens is over de stedelijke kaders een besluit te nemen of voornemens is een ander besluit te nemen waarbij de belangen van één of meer stadsdelen zijn betrokken wint het college of de burgemeester bij het dagelijks bestuur advies in.

Onderbouwing besluit

Ad 1 - In te stemmen met productdefinitie, redeneerlijn, beleidskeuzes en consequenties van het GOP Nieuw-West
Het Gebiedsgericht Omgevingsprogramma Nieuw-West (GOP Nieuw-West) brengt als eerste GOP het vastgestelde beleid samen met terugkerende vraagstukken vanuit gebiedsontwikkeling en afzonderlijke projecten die om een afweging vragen op de grotere gebiedsschaal. Bij potentiële conflicten tussen beleidskaders worden beleidskeuzes gemaakt om dilemma's aan de voorkant en op gebiedsniveau aan te pakken.

Met het GOP Nieuw-West wordt een integraal een integraal kader geïntroduceerd om de ontwikkeling van de fysieke leefomgeving van Nieuw-West voor de middellange termijn te sturen. Het GOP verbindt beleid met uitvoering en korte met lange termijn. Het bevordert samenhang in de ruimtelijke ontwikkeling en ruimtelijke ordening door te kiezen en te prioriteren. Voor nieuwe projecten en programma's in de fysieke leefomgeving biedt het een uitgewerkt en gedragen vertrekpunt. Tegelijkertijd is er op projectniveau ruimte voor een buurtspecifieke uitwerking met Samen Stadmaken. Het GOP Nieuw-West bevat geen investeringsagenda, bij vaststelling worden geen extra middelen toegewezen. Het GOP kan helpen en sturen om bestaande middelen (bijvoorbeeld voor groen, woningbouw of mobiliteit) zo effectief mogelijk in het gebied in te zetten (en te helpen met het optimaal 'activeren' van private investeringen) en het GOP heeft een agenderende functie waar het gaat om aanvullende publieke investeringen door de gemeente of andere overheden.

Het GOP is een wettelijk instrument uit het stelsel van de Omgevingswet. Het vormt de doorvertaling van de Omgevingsvisie en is zelfbindend voor de gemeente; het GOP werkt niet direct door op bijvoorbeeld het verlenen of weigeren omgevingsvergunningen, daar is het omgevingsplan voor. Het functioneert als integrale beleidsmatige onderbouwing bijvoorbeeld voor aanpassingen in het omgevingsplan of bij afwegingen voor investeringen in groen en openbare ruimte. Daarmee zorgt het GOP voor eenduidigheid en transparantie bij de uitvoering van de Omgevingsvisie.

In het GOP Nieuw-West zijn met een gebiedsgerichte en integrale benadering keuzes op de tussenschaal gemaakt. Op hoofdlijnen zijn de keuzes tot stand gekomen volgens de redeneerlijn dat de bestaande situatie en de mogelijkheden van die situatie het uitgangspunt zijn. Vanuit daar versterken we verscheidenheid. Dus niet overal een beetje groen of een beetje verdichting of een beetje behoud, maar een keuze in op welke plek het ene sterk gebeurt en op welke plek het andere.

Daardoor veranderen sommige plekken structureel, terwijl op andere plekken juist de kwaliteit van de originele opzet behouden blijft. Het bestaande beleid geeft daar richting aan.

De belangrijkste beleidskeuzes die in het GOP Nieuw-West gemaakt worden met bijbehorende consequenties zijn:

Ruimtelijke Ordening

- Er wordt aan de ene kant ingezet op stedelijke, sterk gemengde buurten, inclusief sturing op dichtheid en percentages van menging (op basis van de ligging in het gebied), en aan de andere kant op buurten waar het luwe karakter versterkt wordt. Zo wordt gezorgd voor voor nabijheid, reuring én rust.
- Er zijn locaties aangewezen die worden gereserveerd voor bovenplanse opgaven (bijvoorbeeld scholen, geothermie en sport). Voor een aantal bovenplanse opgaven (afvaloverslagpunten, stadsnomaden, woonwagenstandplaatsen, flex-wonen, nachtcultuur) wordt op dit moment gewerkt aan een locatiekeuze. Ze zijn daarom niet in het GOP Nieuw-West opgenomen, maar worden binnen afzienbare tijd voorgelegd ter besluitvorming.
- Er zijn vijf grote gebieden aangewezen (Pieter Calandlaan-Dr. Lelylaan, Burgemeester Fockstraat, Spoorpark Ringzone West, Meer en Vaart- Troelstralaan, Anderlechtlaan-Oeverlanden) die randvoorwaardelijk zijn voor de samenhang van het stadsdeel door grote structuren te versterken, aan te helen of toe te voegen. Voor deze projecten is integrale inzet en vaak extra investeringen nodig.
- Als het niet mogelijk is de verschillende beleidsopgaven te integreren, dan maakt het GOP Nieuw-West een afweging welk beleid op welke plek voorrang krijgt. Over het algemeen stuurt het GOP Nieuw-West daarmee toekomstige ontwikkelingen. Op één locatie is die keuze urgent; de omgeving van Station Lelylaan. Een stationskwartier betekent verdichting, menging, een goede aansluiting op de langere doorgaande straten en een fijnmazig openbare ruimte netwerk, dat aantrekkelijk is voor de voetganger en de fietser. Wegens het stedelijk belang van deze plek, als OV-knoop en als verbinding tussen het centrum en Nieuw-West, prevaleert hier de inzet op een stationskwartier boven het behoud van bestaande cultuurhistorische waarden.

Groen

- Er zijn vier focusopgaven aangewezen aan voor groeninvesteringen: groene pleinen en straten in de buurten, de Sloterplas en de Tuinen van West, Groot Oeverlanden en de watergangen als biodivers en recreatief netwerk.

Erfgoed

- Er wordt gestuurd op behoud van substantiële structuren van het Algemeen Uitbreidingsplan en de beschermde stad- en dorpsgezichten. Hiermee voorkomen we versnippering en bieden we duidelijkheid aan ontwikkelende partijen en bewoners. Zo zijn de bouwregels in het Rijkswederopbouw gebied het meest streng en zijn daarbuiten eisen over cultuurhistorisch erfgoed losser.

De strengere regels gelden niet voor de omgeving Calandlaan, de noordkant van de Burgemeester Röellstraat en een aantal buurten in het station Lelylaan. Hier zijn de belangrijkste stedelijke opgaven het verdichten op goed bereikbare en centrale plekken, het maken van een fijnmazig netwerk voor voetgangers en fietsers en het begeleiden van straten.

- In een aantal buurten rondom station Lelylaan heeft dit directe gevolgen die betrekking hebben op cultuurhistorisch erfgoed:

- Zo is het voor de buurt gelegen aan de zuidwestkant van het station (tussen Calandlaan en Cornelis Lelylaan), dat nu aangewezen is als gemeentelijk monument, aanleiding om deze status te heroverwegen.
- Voor de buurt gelegen aan de noordoostkant van het station (tussen de Johan Jongkindstraat en de Lelylaan) zal het college op basis van het GOP Nieuw-West niet overgaan tot monumentenaanwijzing.
- Het Rijksmonument gelegen aan de noordwestkant van het station (ook tussen de Johan Jongkindstraat en de Lelylaan) wordt behouden. Hier is vanwege de hoge erfgoedkwaliteit geen verdichtingsopgave geprojecteerd.

Na het vaststellen van het GOP Nieuw-West start het college een proces om de raad de afweging te laten maken over de vernieuwing van de buurten rondom Station Lelylaan, waarbij de opgave tot kwaliteitsverbetering en verdichting prioriteit krijgt en de omgang met erfgoed volgend is. Wanneer en hoe de buurten worden vernieuwd zal nader worden verkend in nauw overleg met vastgoedeigenaren en bewoners.

MER Beoordeling

De effecten van het GOP Nieuw-West zijn onderzocht met een Milieu Effect Rapportage (MER) Beoordeling. De MER Beoordeling is ter informatie bijgevoegd.

Ad 2 - 2. In te stemmen met het vrijgeven van het ontwerp Gebiedsgericht Omgevingsprogramma Nieuw-West en plan M.E.R.-beoordeling van het GOP Nieuw-West ter inzage leggingvoor tervisielegging van het GOP Nieuw-West en

3. In te stemmen met het ter advisering voorleggen van het GOP Nieuw-West aan het stadsdeel Nieuw-West voor de duur van zes weken
Na instemming van het College met de productdefinitie, redeneerlijn, beleidskeuzes en consequenties van het GOP Nieuw-West, wordt het stuk ter inzage gelegd voor een wettelijke termijn van 6 weken. Bij de ter inzage legging worden de externe partijen die eerder uit zijn genodigd voor de Samen Stadmaken bijeenkomsten, opnieuw uitgenodigd voor een fysieke bijeenkomst om ze nog een keer door de inhoud van het GOP Nieuw-West te lopen. Na de nota van beantwoording-aanpassing, volgt vaststelling in het College.

Het Dagelijks bestuur Nieuw-West en de Stadsdeelcommissie Nieuw-West is betrokken bij de totstandkoming van het GOP. Alsnog wordt het stadsdeel tegelijk met de ter inzage legging voor advies gevraagd.

Ad 4 - 4. In te stemmen met het ter advisering voorleggen en raadplegen van wettelijk adviseurs voor de plan M.E.R.-beoordeling van het GOP Nieuw-West aan externe partijen

Voor het GOP Nieuw-West is een plan M.E.R.-beoordeling opgesteld waarin wordt geconcludeerd dat geen plan-milieueffectrapportage hoeft te worden opgesteld. Hierbij is er een wettelijke plicht om de plan MER beoordeling ter advies voor te leggen aan de minister voor Infrastructuur en Waterstaat, de minister voor Natuur en Stikstof en de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (of een door hen aangewezen bestuursorgaan). Bovendien moeten bestuursorganen worden geraadpleegd die op grond van een wettelijk voorschrift adviseren over de besluiten die benodigd zijn voor de activiteiten waarop het plan betrekking heeft. Om hieraan te voldoen wordt de plan MER beoordeling van het GOP Nieuw-West tegelijk met de ter inzage legging ter raadpleging gedeeld met wettelijk adviseurs en bestuursorganen

Ad 5 - In te stemmen met het ter informatie versturen van het GOP Nieuw-West aan de Gemeenteraad

Een programma wordt door het College vastgesteld vanuit de gedachte dat de raad kaders stelt in een Omgevingsvisie en het College in een programma verder uitvoering geeft vanuit de hoe-vraag. In beginsel is er voor de raad bij het vaststellen van het programma geen rol anders dan dat zij controleert of het College bestuurt binnen de haar gestelde kaders. Het College is de raad daarbij verantwoording schuldig over het gevoerde bestuur en moet de raad alle inlichtingen geven die de raad nodig heeft voor de uitoefening van zijn taak.

Hier wordt uiting aan gegeven door het GOP Nieuw-West ter kennisname naar de Raadscie te sturen met een begeleidende Raadsinformatiebrief. In november 2024 is de komst van het GOP Nieuw-West al door wethouder Van Dantzig mondeling aangekondigd aan de Raadscie.

Duurzaamheid

Participatie

Het GOP Nieuw-West is opgesteld in samenwerking met verschillende directies, het opgaveteam Wonen en Leefomgeving van het Nationaal Programma Samen Nieuw-West en sleutelfiguren van maatschappelijke organisaties zoals bewonersorganisaties uit het stadsdeel.

In overleg met het stedelijk team Participatie is vanwege de schaal van het product (het gehele stadsdeel) en de breedte van de onderwerpen (alles wat raakt aan de fysieke leefomgeving) bij de start van het traject de keuze gemaakt om niet individuele bewoners maar met sleutelfiguren van maatschappelijke organisaties in gesprek te gaan die ieder een eigen achterban en perspectief vertegenwoordigen.

Op verschillende momenten in het traject zijn deze sleutelfiguren uitgenodigd om samen de inhoud vorm te geven.

Voor deze Samen Stadmaken bijeenkomsten zijn ruim 40 georganiseerde belangenorganisaties uitgenodigd met de oproep om de uitnodiging door te sturen. Ruim 30 organisaties hebben uiteindelijk aan één of meerdere bijeenkomsten deelgenomen:

1. Bewonersorganisaties: Saaam, Nisa for Nisa, ESAN, Eigenwijks, Marhaba, huurders van !Woon (huurdersvereniging), Vuilnisoproer, bewonersvereniging Schinkelkwartier, Stichting de Brug
2. Ondernemersverenigingen: Osdorpplein BIZ, Bedrijvencentrum Osdorp, Rieker Businesspark, Ondernemers Plein '40-'45, Slotermeerlaan en Burgemeester de Vlugtlaan
3. Corporaties: Lieven de Key, Rochdale, Stadgenoot, Eigen Haard, Ymere, De Alliantie
4. Schoolbesturen: Progresso, Zaam, Osdorpse Montessorischool
5. Zorgpartijen: HvO Querido, Woonzorg Nederland
6. Erfgoedverenigingen: Vrienden van de Sloterplas, Het Cuypersgenootschap, Heemschut, De Oeverlanden Blijven!, Pro-West
7. Natuurverenigingen: Heemtuin Sloterplas, Tuinen van West
8. Overige organisaties: Fietsersbond, Sciandri (sport), Urban Resort (broedplaats), VvE Bond (vereniging particuliere VvE's)

Financiële onderbouwing

Consequenties gedekt? Ja

Overige toelichting

Het GOP Nieuw-West bevat geen investeringsagenda, bij vaststelling worden geen middelen toegewezen. Wel maakt het GOP mogelijk om gemeentelijke investeringen, maar ook bijvoorbeeld die van woningbouwcorporaties effectiever en onderling beter afgestemd in te zetten. Investeringsbeslissingen in het ruimtelijk domein blijven onderdeel van de Plaberum-systematiek en worden bij de begrotingscyclus op stedelijk niveau bepaald en afgewogen. Voor de uitvoering van de ingrepen die het GOP voorstelt, zal de toedeling van middelen uit de reguliere werkwijze blijven volgen.

Voor de opgaven die het GOP Nieuw-West *agendeert*, zal de financiering nog gezocht moeten worden. Er kunnen geen zekerheden geboden worden dat deze projecten binnen de termijn van het GOP gerealiseerd gaan worden; voor deze ingrepen zijn de financieringsbronnen onduidelijk of de beschikbare middelen momenteel nog ontoereikend. Met de vaststelling van het GOP Nieuw-West wordt echter wel vastgesteld dat hier de prioriteit ligt op het moment dat de kaders van geld en capaciteit voldoende ruimte bieden.

Om deze ingrepen financieel voor elkaar te krijgen wordt het volgende ondernomen:

- De mogelijkheden worden onderzocht om externe middelen aan de opgaven voor Nieuw-West te koppelen. Zo zijn er wellicht mogelijkheden die zich de komende jaren vanuit het Rijk of vanuit Europa voordoen. Op dit moment wordt het document bijvoorbeeld al gebruikt bij de aanvraag voor de Woningbouw op Korte Termijn (WoKT)-regeling vanuit het Rijk. Die regeling heeft tot doel om bovenplanse investeringen bij woningbouwontwikkeling financieel mogelijk te maken.
- Vanuit de ambitie om het groen in Nieuw-West een kwaliteitsimpuls te geven verkennen we de mogelijkheden om de planning van groeninvesteringen (zowel vanuit gebiedsontwikkeling als de kwaliteitsimpuls groen) en het werk in de openbare ruimte beter op elkaar aan te laten sluiten om zo werk met werk te maken.
- Omdat we zien dat de schaal van gebiedsontwikkeling in Nieuw-West kleiner en daarmee meer versnipperd wordt, verkennen we mogelijkheden om bovenplanse investeringen te doen die voortkomen uit de optelsom van de kleinere ontwikkelingen.

Conclusie
De genoemde beslispunten in de voordracht hebben wel financiële consequenties en deze zijn reeds geraamd in de begroting (100% dekking).

Communicatie

Binnen de gemeente

Opnemen in de te publiceren besluitenlijst

Buiten de gemeente

Opnemen in de te publiceren besluitenlijst
Het College van B&W stemt in met ter inzage legging van het Gebiedsgericht Omgevingsprogramma Nieuw-West in aanloop naar vaststelling door het College.
Bekendmaking van de kennisgeving Gebiedsgericht Omgevingsprogramma Nieuw-West via het Gemeenteblad.

Documenten

Registratienr.	Naam
AD2025-017929	College van B&W Voordracht (pdf)
AD2025-042836	3. 21052024 Plan-m.e.r.-beoordeling GOP Nieuw-West.pdf (pdf)
AD2025-042837	2. 20250701 Gebiedsgericht Omgevingsprogramma Nieuw-West.pdf (pdf)
AD2025-042838	1. Concept Raadsinformatiebrief GOP Nieuw_West 20250701.docx (msw12)

AD2025-042840	Advies (pdf)
AD2025-044184	College van B&W Voordracht (pdf)
AD2025-045509	B - 32 Getekende brief VN2025-004443.pdf (pdf)

Besluit college van burgemeester en wethouders

Conform besloten